

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת משפטים

דלת פתוחה

השיב האיש "אפשר לקרוא לה" הרב ביקש לשוחח עם האישה, קראו לה ואכן היא אישרה את הסכמתה.

שאל אותה הרב איך זה שהיא מסכימה להתחתן איתו, הרי היא יודעת את מצבו האישי והוא הולך למות עוד שלושה חודשים? הסבירה האישה שרק בגלל שהיא מבינה את מצבו וראתה מכתב מבית החולים המאשר שימיו ספורים, היא מסכימה להתחתן איתו הוא מצידו מציע לה בתמורה לכך חמישה מיליון דולר.. שווה לה לסבול שלשה חודשים אתו ולהרוויח חמישה מיליון דולר."

שאל הרב "הרי האדם הזה הוא פיקח גדול מה הסיבה שהוא מוכן לתת לך חמישה מיליון דולר?"

ענתה האישה "גם אני התפלאתי ושאלתי אותו את הסיבה. והוא אמר לי שהוא עבר על כל התורה כולה ובעוד שלושה חודשים הוא עולה לשמים ושם ידונו אותו על מעשיו, הוא מאוד רועד מהגיהנום הצפוי לו אבל הוא זוכר ששמע שמי שנושא אישה מוחלים לו על עוונותיו. שווה לו לשלם לגרושתו חמישה מיליון דולר, בעד זה שתתחתן אתו."

שמע כך הרב והסכים לסדר מיד את ענייני סידורי החופה וקידושין. ואכן סופו היה שלאחר שלשה חודשים הוא נפטר.

ומכאן צריך כל אדם להתבונן, לא לחכות לרגע האחרון בו המצב שלו קשה ואז בדיעבד לנסות לחזור בתשובה, ומי באמת יודע עד כמה תתקבל תשובתו בשלמות. ולא סתם אנו מבקשים "החזרינו בתשובה שלימה לפניך" לא תשובה של בדיעבד אלא של לכתחילה..

יהי רצון שלא נהיה עבדים לתאוות החומריות להתנער ולהשתחרר מכל המעכבים את האדם וכמובן לדעת שכשהדלת פתוחה, לברוח ולצאת ממנה כמה שיותר מהר..

הגן שאין ואזוקי!!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינחוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ד נחמן מיכאל נחמני

"רבות עשית אתה ה' אלוקי, נפלאתיך ומחשבתך אלינו" [מ', ו']

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - "רבות עשית" מדבר על גאולת מצרים שעצם יציאת עם ישראל ממצרים, זה הנס הגדול ביותר מכל הניסים שעשה ה' לישראל. [וכמו שהגיע יתרו ואמר עד עכשיו לא היה עבד מצליח לצאת ולברוח ממצרים, שהייתה ארץ מצרים מסוגרת, וכאן יצאו שישים ריבוא ועוד לאור יום ולא כגנבים בלילה.]

עוד הסבר מביא הרב - "רבות עשית" שה' עשה לישראל הרבה אותות ומופתים ונתן את המכות למצרים. ולמרות שיכל לתת מלכתחילה מיד את מכת בכורות שזה מה שגרם לפרעה להוציא את ישראל ממצרים, רצה הקב"ה לתת את כל המכות במצרים ורק לאחר מכן לתת את מכת בכורות, שזה הדבר ששבר את המצרים ושלחו את ישראל ממצרים.

הרי לנו עד כמה ה' יתברך אוהב את עם ישראל, הרבה מכות ומופתים ולא הביא מכה אחת והוציאם ממצרים, וכך גם גרם הקב"ה לחזק את האמונה בתוך עם ישראל.

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאיות איתנה.

"והגישו אדניו אל האלוקים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניו את אזנו במרצע" [כ"א, ו']

שואלים חז"ל מדוע רוצעים את אזנו של העבד דווקא בדלת? **כמו כן** מדוע לא רוצעים אזנו מיד כאשר הוא נמכר בגנבתו אלא מחכים לאחר שש שנים?

מסבירים חז"ל שהמכירה של העבד צריכה להיות בשבילו עונש, וכאשר אין הוא רוצה לצאת לחופשי הרי שבכך הוא מראה שזה לא עונש בשבילו, לכן רוצעים את אזנו בתור עונש. והסיבה שרוצעים את אזנו דווקא בדלת, בשביל לומר לו 'הדלת הייתה פתוחה לפניך, סיימת שש שנות עבדות, היה לך לצאת לחופשי' אך הוא החליט להישאר עבד ולא לצאת.

הרי לנו שפעמים רבות האדם מוכן להיות עבד לתאוותיו למרות שהדלת פתוחה לפניו, ויוצא שהוא מפסיד מכל הכיוונים גם נשאר עבד לרצונותיו ותאוות ליבו וגם מפסיד שכר ניצחי.

סיפר הרה"ג ר' חזקיהו יוסף קרלנשטיין מעשה שקרה בעיר עכו, היה שם יהודי אחד שהטיל את חיתתו על כולם. מי שהיה מוזמן ללשכה שלו ויצא משם חי, היה מברך הגומל.

פעם אחת הוא זימן אליו את אחד מרבני העיר. הרב לא ידע מה לעשות לבוא זה מסוכן מי יודע מה הוא רוצה ממנו, ומאיך לא לבוא זה אולי מסוכן עוד יותר כי מי שהוזמן ולא בא גם הוא לא נשאר בחיים.

בסוף החליט הרב שהוא הולך ויאמר וידוי ובעזרת ה' תהיה לו ישועה, כאשר הרב נכנס אליו מצא אותו חולה על מיטתו... הבין שימיו ספורים וכנראה קרא לו לעשות וידוי.

שאל אותו הרב לאיזה צורך קרא לו? השיב "אני רוצה שתסדר לי קידושין"... שאל אותו הרב "עם מי אתה רוצה להתחתן ועוד במצב שלך?" השיב האיש "עם גרושתי". אמר לו הרב "צריך לראות שזה בהסכמתה"

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" [כ"א, א']

שואל ה"אור החיים" הקדוש - הרי ודאי שהתורה ניתנה לכל ישראל וא"כ מהו הדגש "אשר תשים לפניהם"?

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - שיש הרבה חלקים בתורה הקדושה שחייב האדם לדעת אותם, כמו איסור אכילת טריפה, חלב ודם, פסח, מצה ומרור. כמו כן דיני טוען ונטען, הלכות קידוש החודש, הלכות קורבנות ועוד.. וחובת הידיעות האלו הם לכל איש ישראל. וגם אם ייחסר זאת מאיש הישראל הרי שגדולי ישראל מצווים לדעתם ויורו המשפטים לעם.

לכן התחכם הקב"ה לכתוב בפסוק "אשר תשים לפניהם" לומר שהדינים האלו יתחייבו בשמיעתם כל איש ישראל שאילולי זה אין הקונה מכיר בשעת הקנין לדעת את אשר יקנה, וגם אין הנקנה יודע מזה.

הלכה למעשה
הרב מנשה מורנו שליט"א

כיצד מותר למזוג מהחמין בליל שבת?

א. ראשית צריך לדעת בברור, שכל רכיבי החמין מבושלים לחלוטין, שאם קצתם עדיין אין מבושלים כל צרכם, אסור לאחר המזיגה, לכסות את הסיר מפני שנמצא מקרב את בישול אותם רכיבים (וה"ה שבכה"ג אסור להעביר את הסיר למקום חם יותר, כמבואר כ"ז בשו"ע רנ"ג' סעיף ב', רנ"ד' סעיף ד', רנ"ז' סעיף ד' ורנ"ט' סעיף ז'. לכן אפילו אם החמין בושל ביום ו' וראוי לאכילה, אך הקיטניות והבקר עדיין אינם מוכנים, יש בהם איסור בישול, כמבואר בשו"ע שיח' סעיף ד', אבל אם הם מוכנים לאכילה אך אינם מצומקים ומשובחים, מותר להוסיף בהם בישול ע"י שמזיזים למקום החם יותר או שמחזירים את המכסה, כמבואר במשנ"ב שיח' סק"ג ובביאווה"ל רנ"ג' סעיף ב' ד"ה מותר). אם בדיעבד מזג והגיס בסיר אשר היו בו רכיבים שלא בושלו כל צרכם והחזיר לבסוף את המכסה, מותר לאכול את החמין, כיון שהיה מבושל במקצת (כדין מעשה שבת בדבר השנוי במחלוקת הפוסקים, משנ"ב שיח' סק"ב ובביאווה"ל סעיף יח' ד"ה שנמצא).

ב. לבני אשכנז יש להוריד את הסיר מהפלטה, וכשמניח הסיר על השיש יש להשאיר לכתחילה יד אחת על ידית הסיר, וביד השניה למזוג. עבר ולא השאיר יד על הסיר, מותר להחזירו לפלטה (איסור מזיגה כאשר הסיר על הפלטה ע' במשנ"ב שיח' ס"ק קי"ז, ובחזו"א סימן לז' ס"ק טו' מתיר במקום צורך למזוג גם בעוד הסיר על האש. דין נתינת יד על הסיר, ברנ"ג' סעיף ב'. ומותר לקחת חתיכת תפוח"א או בקר מלמעלה בעזרת מזלג, שבכה"ג אין לחשוש להגסה). לבני ספרד אין צורך ליתן יד על הסיר, וכן מותר מעיקר הדין למזוג כאשר

הסיר נמצא על הפלטה, והמחמיר להוריד את הסיר מהפלטה ואח"כ למזוג, תבא עליו ברכה (בשו"ע שיח' סעיף יח' בהוצאה בכף רק כאשר לא נתבשל כ"צ, מכלל דבמבושל כ"צ מותר אפילו יהיה התבשיל על האש).

ג. אם החמין 'שתה' את כל הנוזלים, ורוצה להוסיף לו מים, לבני אשכנז יכול לקחת כוס מים חמים מהמיחם, ולהוסיף לחמין, שכל שבושלו המים ועדיין חמים הם, אפילו אם אינם רותחים אלא נצטננו במקצת, אין בהם איסור בישול (כמבואר ברמ"א שיח' סעיף טו', ובמשנ"ב רנ"ג' ס"ק פד' שסיכם שאף לאשכנזים יותר טוב להחמיר). לבני ספרד, אפשר ליתן את הסיר מתחת למיחם ולמזוג ישירות מים חמים לתוך הסיר, עבר והוסיף ע"י כוס, אין החמין נאסר בדיעבד, אבל אם הוסיף מים מהברז, נאסר החמין ולא יאכלנו בשבת (דין עירוי מים חמים מהמיחם לתוך הסיר, מבואר בכה"ח רנ"ג' ס"ק סט', וכ"כ משנ"ב ס"ק פד' בדעת השו"ע שרק אם המים הצטננו במקצת קיים איסור, ובדברי הב"י שביאר ב' טעמים לאיסור: א. מפני שמוסיף מים שהצטננו. ב. מפני שמחדש כח בישול, יש לעיין אם קיים איסור כשמערה ממיחם של מים רותחים, ולענ"ד קשה לומר במים רותחים שפוסק מהם כח בישול. אולם בשו"ת יחוד"ח ח"ד סימן כב' ובחזו"ע שבת ח"א עמ' צט' חשש שהמים יצטננו בדרכם מהמיחם לסיר ונמצא מבשלם, ולדבריו יש להכניס את פיית המיחם לתוך הסיר, ואין בעיה מחמת הבשר שבתוכי הסיר, כיון ש'ניצוק' אינו אסור אלא רק במאכלות אסורות ולכתחילה, וכאן הוא היתר).

גאורה שלחחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור
הספר שרבים ציפו לו

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להנציח את הקדשה איקוירוק

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים